

Na temelju članka 19. točke 2. Statuta Grada Osijeka (Službeni glasnik Grada Osijeka br. 6/01, 3/03, 1A/05, 8/05, 2/09, 9/09, 13/09, 9/13, 11/13-pročišćeni tekst, 12/17 i 2/18) Gradsko vijeće Grada Osijeka na 8. sjednici održanoj 11. travnja 2018., donijelo je

P R O G R A M

za mlade na području grada Osijeka 2018. - 2021.

I.

Gradsko vijeće Grada Osijeka donosi Program za mlade na području grada Osijeka 2018. - 2021.

SADRŽAJ

---

1. Uvodne odrednice
2. Mjere
  - 1. Obrazovanje, informiranje i informatizacija**
  - 2. Zapošljavanje i poduzetništvo**
  - 3. Socijalna politika i zdravstvena zaštita mladih**
  - 4. Aktivno sudjelovanje mladih u društvu**
  - 5. Kultura mladih i slobodno vrijeme**

---

1. UVODNE ODREDNICE

Program za mlade na području Grada Osijeka (u daljnjem tekstu: Program) usmjeren je ciljnoj skupini mladih od 15 do 30 godina, njihovoj dobrobiti i podizanju razine kvalitete njihovih života.

Kao podlogu za donošenje Programa, Savjet mladih Grada Osijeka proveo je kvalitativno istraživanje metodom fokus grupa te kvantitativno anketno istraživanje sa svrhom identifikacije najvažnijih problema populacije mladih u Osijeku. Iz ovih istraživanja proizlazi nekoliko važnih zaključaka:

1. Mladi od 15 do 18 godina ne vide ujednačenost programa formalnog obrazovanja i potreba tržišta rada, ponajviše zbog toga što ne postoje izvannastavne aktivnosti koje bi im pomogle u usavršavanju. Kao pozitivne primjere neformalnog obrazovanja ističu besplatne tečajeve stranih jezika, radionice za razvijanje određenih vještina i kontinuirani rad pojedinih organizacija kao što je GISKO. Mladi između 18 i 30 godina također ističu potrebu kvalitetnih oblika dodatnog, cjeloživotnog obrazovanja. Obje skupine kao najvažnije oblike korisnih edukacija ističu informatičko obrazovanje i učenje stranih jezika.
2. Mladi smatraju da u Osijeku nema dovoljno prilika za umrežavanje poslodavaca i potencijalnih zaposlenika. Oko 30% mladih izrazilo je uvjerenje da bi se u budućnosti mogli baviti poduzetništvom, a kao najvažnije prepreke vide rizičnost bavljenja poduzetništvom i nedostatak početnog kapitala.

3. Oko četvrtine mladih nezadovoljno je ili vrlo nezadovoljno informacijama koje imaju o reproduktivnom zdravlju i prevenciji ovisnosti. Informacije o reproduktivnom zdravlju dobivaju iz različitih medijskih kampanja i promidžbenih materijala. Važni su izvori informacija prijatelji, obitelj i internet.
4. Mladi smatraju da nisu uključeni u proces donošenja odluka, a kao najvažniji razlog neizlaska na izbore navode uvjerenje da na taj način ništa ne mogu promijeniti. Ističu da nisu dovoljno upoznati s programima koje političke stranke i pomladci stranaka provode za poboljšanje kvalitete života i općenito imaju odmak u odnosu na politiku i političku participaciju. Oko 40% mladih volontira, a kao najčešći razlog zbog kojeg ne volontiraju ističu nedostatak vremena. Trećina mladih ističe da je najvažniji razlog nedovoljna upućenost u mogućnosti volontiranja.
5. Mladi su kritični u odnosu na mogućnosti provođenja slobodnog vremena (mjestima za zabavu i izlaske) i mogućnosti participacije u kulturnom životu. Većina mladih zadovoljna je postojećim sportskim terenima i mogućnostima bavljenja sportom, a oko trećine mladih smatra da količina i kvaliteta kulturnih događaja nisu na dovoljno visokoj razini. Ističu potrebu osnivanja kluba za mlade koji bi se bavio organizacijom kulturno-zabavnih sadržaja te bi bio mjesto za druženje, umrežavanje te razmjenu ideja i iskustava.
6. Smatraju da je mobilnost bitna i da donosi samo pozitivne rezultate i za lokalnu okolinu i za razvoj pojedinca. Najvećom preprekom za povećanje mobilnosti smatraju financiranje za odlaznu i smještaj za dolaznu mobilnost u Osijek. Predlažu pokretanje internetske platforme na kojoj bi bile informacije o mobilnosti isključivo za mlade.

S obzirom na prethodni Program za mlade na području Grada Osijeka 2014.-2017. godine i osvrt na isti, vidljivo je iz rezultata istraživanja da su teme i mjere kojima se prethodni Program bavio i dalje relevantne i aktualne. Vidljivo je da su mjere prethodnog Programa jasne i dobro organizirane te je za njihovo ostvarenje potrebno ići dugoročnim putem, koji se ogleda kroz stabilnost i nastavak smjera. Time će doći do razvoja povjerenja suradnika i nositelja mjera te dugoročnog ostvarenja pozitivnog utjecaja na lokalnu zajednicu.

Program će se ostvarivati u partnerstvu s državom te u suradnji s regionalnom samoupravom, udrugama mladih i za mlade, sukladno specifičnim interesima i potrebama mladih na određenom području, a u suglasju s ovlastima i mogućnostima lokalne samouprave.

Grad Osijek, sukladno svojim kapacitetima i mogućnostima, pronaći će načine za osiguravanje odgovarajućih prostora za provođenje aktivnosti udruga mladih i za mlade, sportskih, kulturnih, obrazovnih i sličnih programa na dobrobit zajednice u kojoj mladi žive.

Jednako tako, Grad Osijek inicirat će, podupirati i sukladno svojim mogućnostima sufinancirati:

- osnivanje i rad udruga, inicijativa i neformalnih skupina mladih na svojem području
- udruge i inicijative mladih koje svojim djelovanjem potiču sudjelovanje mladih u društvenom odlučivanju te im nude informiranje i obrazovanje u tom području
- uključivanje mladih i njihovih udruga u djelovanje jedinica lokalne samouprave, a osobito uključivanje mladih u donošenje svih odluka koje ih se neposredno tiču
- programe i projekte udruga mladih i za mlade koji pridonose ciljevima Nacionalnog programa za mlade i pojedinog lokalnog programa za mlade
- programe i projekte kojima se ostvaruje suradnja s drugim udrugama mladih u Hrvatskoj i inozemstvu
- informativna i obrazovna glasila za studente i mlade na lokalnoj razini

- projekte osnivanja i djelovanja klubova mladih na lokalnoj razini, info-centara za mlade na regionalnoj i lokalnoj razini.

Na temelju Zakona o Savjetima mladih, Savjet mladih obvezuje se sudjelovati u izradi, provedbi i praćenju provedbe lokalnih programa za mlade, davati pisana očitovanja i prijedloge nadležnim tijelima o potrebama i problemima mladih, a po potrebi predlaže i donošenje programa usmjerenih na otklanjanje nastalih problema i poboljšanje položaja mladih.

Program je podijeljen na sljedeća područja:

1. Obrazovanje, informiranje i mobilnost
2. Zapošljavanje i poduzetništvo
3. Socijalna politika i zdravstvena zaštita
4. Aktivno sudjelovanje mladih u društvu
5. Kultura mladih i slobodno vrijeme.

2. MJERE

Mjere ovog programa u skladu su s ovlastima i mogućnostima lokalne samouprave, prilagođene su lokalnom kontekstu ili su iz njega proizašle. Mjere su vezane za ranije navedena područja koja pokriva Program.

2.1. OBRAZOVANJE, INFORMIRANJE I MOBILNOST

Program polazi od pretpostavke važnosti obrazovanja i stjecanja novih znanja kao osnova gospodarskog i društvenog razvoja, kao i konkurentnosti u okolnostima ubrzane globalizacije. Obrazovanjem i informatizacijom ta znanja postaju dostupna sve većem broju mladih ljudi koja im posljedično podižu kvalitetu života, omogućujući osobni i profesionalni razvoj te kompetencije potrebne za tržište rada. Koncept cjeloživotnog učenja daje naglasak na potrebu stjecanja novih znanja i usavršavanja vještina potrebnih svakom pojedincu za njegovo osobno ispunjenje i razvoj, društvenu uključenost i zapošljavanje u uvjetima brzih promjena na tržištu rada. Navedene mjere imaju za cilj povećati mogućnosti cjeloživotnog učenja, kao i dostupnosti dodatnih edukacija koje bi mladima bile omogućene izvan formalnog obrazovanja koje se odvija unutar srednjoškolskog i visokoškolskog obrazovanja.

Istraživanje je pokazalo da oko 70% mladih smatra da Osijek pruža dobre ili izvrsne mogućnosti za obrazovanje, no pod time misle uglavnom na mogućnosti formalnog obrazovanja; što se tiče dodatnog i/ili neformalnog obrazovanja dobrim ili izvrsnim ih smatra tek 33,9%. Ipak, ne vide ujednačenost programa formalnog obrazovanja s trenutnim potrebama tržišta rada – ističu preveliku fokusiranost na državnu maturu (u slučaju srednjoškolskog obrazovanja) i općenito preopširno gradivo. Nadalje, identificirana je svijest mladih o važnosti cjeloživotnog učenja, kao i raznih oblika dodatnog formalnog i neformalnog obrazovanja, osobito kada je u pitanju učenje stranih jezika, ali i digitalno i informatičko obrazovanje – ističu se besplatni tečajevi u organizaciji GISKO-a, besplatne tečajevne stranog jezika te radionice za razvijanje određenih vještina.

Sukladno Nacionalnom programu za mlade potiče se sudjelovanje mladih i organizacija mladih i za mlade iz Republike Hrvatske u procesima donošenja odluka i izradi politika za mlade na europskoj i globalnoj razini te njihova mobilnost. Nacionalni program za mlade do sada je mobilnost mladih predstavljao kao obrazovnu, kulturnu i turističku pokretljivost mladih te njihovo uključivanje u međunarodnu suradnju i razmjenu. No, važnost

turizma i putovanja mladih dobiva nova značenja jer su mladi sve više prepoznati kao glavna snaga razvoja i društvenih promjena, što vrijedi i za omladinski turizam. Među tridesetak europskih zemalja u kojima se provodi projekt Europske iskaznice za mlade, koji svoje ishodište ima u nastojanju Vijeća Europe da se poveća mobilnost mladih Europljana, Hrvatska je pri začelju po broju mladih koji posjeduju ovu iskaznicu. Prema NPM, ona bi zapravo trebala biti oblik potpore mladima u istraživanju i zaštiti bogate i raznolike prirodne i kulturne baštine Hrvatske i Europe, širenja i obogaćivanja iskustava mladih osoba, razvoja njihove kreativnosti i želje za istraživanjem novih kultura, razvoja multikulturalnosti te aktivnog sudjelovanja mladih u društvu. U provedenom istraživanju istaknuta je potreba poboljšavanja informiranosti o mobilnosti, kao i višestruke koristi koje donose odlazna i dolazna mobilnost, a kao mogući alat za to predložena je internetska platforma na kojoj bi se informacije o ovoj tematici prilagodile i orijentirale isključivo na srednjoškolce. Osobito se ističe i potreba financijskih sredstava koja trebaju biti alocirana za područje mobilnosti, s obzirom na to da su upravo pitanje financija isticali kao važnu prepreku daljnjem razvoju mobilnosti. Smatraju da je Osijek tolerantna sredina, iako imaju poznanike koji se boje biti drugačiji. Prilikom povećanja tolerancije vide u razmjenama učenika i studenata s vršnjacima u drugim dijelovima svijeta te u provođenju radionica i projekata koji se bave ovim pitanjima.

2.1.1. Potpora i unapređenje rada Info centra za mlade Osijek

Info-centar za mlade u Osijeku razvija informiranje mladih, njihove socijalne i komunikacijske vještine te organizira edukacije, predavanja i radionice od interesa za mlade.

Nositelj: Grad Osijek i Savjet mladih

Suradnik partner: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Info centar za mlade Osijek i nevladine udruge

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.1.2. Osigurati potpore udrugama mladih i za mlade koje svojim programima promiču mobilnost mladih na svim razinama

Nositelj: Grad Osijek

Suradnik partner: nevladine udruge i klubovi mladih

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.1.3. Potpora provedbi kampanje o mogućnostima koje nudi Europska iskaznica za mlade

Nositelj: Grad Osijek i Savjet mladih

Suradnik partner: nevladine udruge i klubovi mladih

Rok provedbe: 2018.

2.1.4. Potpora izgradnji i promoviranje smještajnih kapaciteta za mlade (hostela)

Nositelj: Grad Osijek

Suradnik partner: Ministarstvo turizma, Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, Hrvatski ferijalni i hostelski savez, Sveučilište J.J. Strossmayera, Turistička zajednica Grada Osijeka

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.1.5. Stalno razvijati i prilagođavati gradskim potrebama program stipendiranja učenika, studenata i mladih kojim bi se djelomično ili u potpunosti stipendirali boravci mladih u inozemstvu, a s ciljem razmjene iskustva, usavršavanja i dodatne naobrazbe.

Nositelj: Grad Osijek

Suradnik partner: Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku, srednje škole, gospodarski subjekti, nevladine udruge
Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.1.6. Financijski podupirati informativna i obrazovna glasila studenata i mladih na lokalnoj razini (osim onih kojima su osnivači ili vlasnici političke stranke).

Nositelj: Grad Osijek

Suradnik partner: nevladine udruge i klubovi mladih

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.1.7. Promovirati važnost kontinuiranog (cjeloživotnog) učenja kao jednu od temeljnih strateških odrednica sustava obrazovanja

Provoditi niz aktivnosti koje bi ukazivale na stalnu potrebu stjecanja novih znanja i usavršavanja vještina i promovirati znanje kao faktor uspješnosti.

Nositelj: Grad Osijek

Suradnik partner: HZZ, nevladine udruge, škole za cjeloživotno učenje, srednje škole i fakulteti, Osječko-baranjska županija, Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.1.8. Poticati mlade, koji su prekinuli obrazovanje, na povratak u sustav formalnog obrazovanja i osigurati im za to materijalne uvjete i potporu te općenito razvijati sustav pravovremenog informiranja i potpore zainteresiranima za nastavak školovanja

Nositelj: Grad Osijek

Suradnik partner: nevladine udruge, škole, HZZ, Osječko-baranjska županija, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, poslodavci

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.1.9. Izraditi elektronički katalog neformalnih obrazovnih programa koje nude institucije, udruge i gospodarski subjekti na razini grada

Katalog treba biti dostupan mladima u elektroničkom obliku te se treba distribuirati putem škola, fakulteta, nevladinih udruga, informacijskih centara te raznih internet portala.

Nositelj: Grad Osijek i Savjet mladih Grada Osijeka

Suradnik partner: Regionalni info-centar za mlade, HZZ, nevladine udruge, škole, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Zavod za školstvo, gospodarski subjekti

Rok provedbe: 2018.

2.1.10. Poticati izvrsnost na području športa, obrazovanja, kulture i dr.

Podupirati sustavno provođenje programa praćenja darovitih mladih te promovirati primjere dobre prakse mladih ljudi s ciljem isticanja pozitivnih vrijednosti i motivacije drugih mladih. Programi trebaju stimulirati razvoj kreativnih potencijala mladih u svim područjima, posebno boljim uzajamnim povezivanjem škola, lokalne samouprave i civilnog sektora.

Nositelj: Grad Osijek

Suradnik partner: Osječko-baranjska županija, športske, obrazovne i kulturne ustanove, nevladine udruge, mediji

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.1.11. Provoditi i podupirati dostupnost školskih i fakultetskih prostora onim udrugama koje učenicima i studentima nude neprofitne športske i kulturne programe, programe informatike i tehničke kulture, programe razvoja demokracije i civilnog društva, edukacije s ciljem povećanja svijesti o multikulturalnosti i razvoja interkulturalnih kompetencija i sl.

Nositelj: Grad Osijek

Suradnik partner: Osječko-baranjska županija, srednje škole, fakulteti, nevladine udruge
Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.1.12. Promovirati i medijski pratiti školska i studentska športska natjecanja s ciljem javnog isticanja pozitivnih primjera i uključivanja što većeg broja mladih

Nositelj: Grad Osijek

Suradnik partner: Osječko-baranjska županija, srednje škole, fakulteti, športski klubovi, mediji

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.1.13. Osigurati dostupnost informatičke opreme, interneta i informatičkog obrazovanja svakom učeniku s ciljem povećanja dostupnosti informacija i obrazovnih sadržaja

Nositelj: Grad Osijek

Suradnik partner: Info-centar za mlade, Osječko-baranjska županija, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, gospodarski subjekti

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.2. ZAPOŠLJAVANJE I PODUZETNIŠTVO

Nezaposlenost, kao važan gospodarski i društveni problem, osobito je izražena kod populacije mladih. U istraživanju provedenom za potrebe izrade ovog programa, mladi su često isticali potrebu jačeg umrežavanja mladih i potencijalnih poslodavaca, što bi rezultiralo specijalizacijom vještina učenika u pojedinim sektorima prema potrebama lokalnih tvrtki, kao i potrebu jačeg informiranja mladih o mjerama samozapošljavanja. Istaknuli su i potrebu za učeničkim servisom koji bi obuhvaćao sve srednjoškolce, a trenutno postoji u samo dvije srednje škole. Smatraju da u Osijeku nema dovoljno prilika za umrežavanje poslodavaca i potencijalnih zaposlenika kao što je to slučaj u Zagrebu.

Iako kod jednog dijela mladih postoji želja za bavljenje poduzetništvom, u relativnom broju (36,7% njih) najviše je onih koji nisu sigurni u tom pogledu, dok je otprilike podjednak broj onih koji su izjavili da se sigurno ili vjerojatno neće baviti poduzetništvom i onih koji to planiraju. Kao istaknuti problemi zbog kojih ne planiraju pokrenuti vlastiti posao navode se, percepcija rizičnosti bavljenja poduzetništvom (38%), zatim nedostatak početnog kapitala za pokretanje posla (24%), ali i određeni nedostatak samoinicijative, koja bi se mogla povećati edukacijama o poduzetništvu u svrhu razvoja vlastitih poduzetničkih ideja, kao i dobivanja savjeta i njihovoj tržišnoj opravdanosti te savjeta o načinima i oblicima pokretanja poduzetničkog poduhvata. Treba omogućiti praćenje i potporu mladih poduzetnika te cjelovito informiranje i edukaciju mladih osoba o osnovnim koracima poduzetništva još u srednjoj školi. Problem postoji i u nedostatku radnih mjesta u realnom sektoru te nedostatku ili nedovoljnoj protočnosti informacija o poticajima za poduzetnike početnike.

2.2.1. Razvijati programe samozapošljavanja mladih

Podupirati projekte udruga mladih i institucija koje pripremaju mlade za nastupanje na tržištu rada. Stručnim savjetovanjem i praćenjem mladih poduzetnika u prvim godinama postojanja omogućiti njihov opstanak na tržištu.

Nositelj: Grad Osijek

Suradnik partner: HZZ, Centar za poduzetništvo, RRA, BIOS, udruge, Gospodarska komora, Obrtnička komora, gospodarski subjekti, Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.2.2. Poticati programe i projekte kojima je cilj poboljšanje informacijskih kanala između postojećih institucija koje pružaju potporu poduzetništvu i mladih korisnika

Treba razvijati sustav poticaja programima koji otvaraju nove kanale komuniciranja s korisničkom skupinom, osigurati dostupnost informacija o međunarodnim, državnim i lokalnim poticajnim mjerama, postupku osnivanja tvrtke ili pokretanja obrta, kreditiranju, ponudi radne snage, zainteresiranim ulagačima i dr.

Nositelj: Grad Osijek i Info-centar za mlade

Suradnik partner: Gospodarska komora, Obrtnička komora, BIOS, Centar za poduzetništvo, Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, RRA, Hrvatska udruga poslodavaca

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.2.3. Promicanje i unaprjeđivanje priznavanja volontiranja kao doprinosa razvoju zapošljavanju mladih

Utjecati na mogućnost priznavanja volonterskog rada u radno iskustvo.

Nositelj: Grad Osijek i Savjet mladih

Suradnik partner: Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, HZZ, Volonterski centar Osijek

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.2.4. Stimulirati povezivanje udruga mladih putem seminara, javnih rasprava i društvenih mreža Savjeta mladih grada Osijeka te ih poticati na razvijanje i provođenje programa neformalnog obrazovanja kako bi se mlade potaknulo i osposobilo za poduzetništvo i samozapošljavanje

Nositelj: Grad Osijek i Savjet mladih Grada Osijeka

Suradnik partner: mediji, nevladine udruge i klubovi mladih

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.3. SOCIJALNA POLITIKA I ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Socijalna politika je sustav usmjerenih društvenih intervencija u funkciji prevladavanja socijalnih rizika, ublažavanja socijalnih nejednakosti, ujednačavanja životnih mogućnosti te poticanja društvene solidarnosti i integracije. Obuhvaća niz mjera koje društvo stavlja na raspolaganje pojedincu kako bi poboljšao svoje zdravlje, povećao šanse za zaposlenje, osigurao stambeni prostor, postigao željeni stupanj obrazovanja i slično. Visoka stopa nezaposlenosti snažno utječe na socijalnu sliku, velik postotak mladih nema dovoljno znanja o granicama kaznene odgovornosti niti širu sliku o pojmu i značaju sigurnosti. Broj mladih koji se nalaze u riziku od socijalne isključenosti zahtijeva veliku angažiranost centara za socijalnu skrb i ostalih sustava potpore različitim skupinama mladih, a kao sve značajniji pružatelji preventivnih usluga i usluga potpore mladima u riziku od socijalne isključenosti javljaju se organizacije civilnog društva. Najvažniji problemi s kojima se suočavaju mladi žitelji Osijeka u anketnom istraživanju su utvrđeni na način da su sudionici istraživanja trebali iskazati u kojem se stupnju mogu identificirati s nekoliko najvažnijih problema. Najveći postotak, njih čak 71,6% mladih smatra da u Osijeku nedostaju sadržaji za mlade, a 68,3% ih smatra da ne postoji dovoljna briga institucija za probleme mladih. Isto tako, 61,7% mladih smatra da problem predstavlja i nedostatak interesa samih mladih za društvena i politička pitanja. Nezaposlenost mladih, kao nešto što se uglavnom ili u potpunosti odnosi na samog ispitanika, izdvojilo je njih 55,8%, a problem osamostaljenja i početak samostalnog života 59,0%. Što se tiče programa vršnjačke pomoći, uočena je vrlo mala upoznatost s takvim programima, a u fokus-grupama istaknuli su da im takvi programi nisu niti potrebni budući da sve svoje glavne probleme rješavaju uz pomoć prijatelja, obitelji ili pak sami. Ipak, isto

istraživanje pokazalo je i da postoji potreba jačeg rješavanja pitanja marginaliziranih skupina mladih (osobe s poteškoćama u razvoju, osobe s psihološkim poteškoćama, invalidi).

Promocija zaštite zdravlja mladih najvećim je dijelom posvećena problemima koji proizlaze iz životnog razdoblja i psihosocijalnih problema s kojima se suočavaju mladi: prekomjerno konzumiranje alkohola, pušenje, konzumacija psiho-aktivnih droga, rizično seksualno ponašanje i spolno prenosive bolesti, poremećaji prehrane, ozljede proizašle iz prometnih nesreća te psihosocijalni problemi kao što su samoubojstva i duševni poremećaji. Kada su u pitanju mladi, ovdje se poseban naglasak stavlja na prevenciju spolno prenosivih bolesti, neželjenih trudnoća i sprječavanje seksualnog zlostavljanja budući da su to i ključni momenti za očuvanje reproduktivnog zdravlja i zdravlja općenito u zrelijoj dobi. Stoga se i nameće potreba razvoja dodatnog informiranja i savjetovanja mladih u područjima reproduktivnog zdravlja - o kojem informacije crpe uglavnom iz različitih medijskih kampanja i njihovih promidžbenih materijala - i prevencije ovisnosti. Edukacije u srednjoj školi i kratka spominjanja na određenim predmetima smatraju nedovoljnima. Oko četvrtine mladih u provedenoj anketi iskazalo je nezadovoljstvo količinom i kvalitetom informacija koje dobivaju o reproduktivnom zdravlju i prevenciji ovisnosti, s tim da su u usporedbi ova dva problema iskazali ipak znatno veće zadovoljstvo preventivnoj edukaciji vezanoj uz problematiku ovisnosti.

Što se tiče zdrave prehrane, smatraju da su postojeće – ako ih uopće i ima – edukacije o njoj „nevidljive“ i bez pravog učinka, a smatraju i da postojeće institucije koje bi se trebale boriti protiv problema poput pretilosti, anksioznosti, poremećaja prehrane, depresije i manjka sportskih aktivnosti jednostavno ne rade dobro svoj posao niti pokazuju pravu inicijativu za time.

2.3.1. Educirati mlade o društvenoj odgovornosti i solidarnosti u odnosu na pojave socijalne isključenosti, diskriminacije i stereotipa

Poticati uvažavanje različitosti i princip ujednačavanja životnih šansi.

Nositelj: Grad Osijek

Suradnik partner: Centar za socijalnu skrb, nevladine udruge, školske ustanove

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.3.2. Razvijati programe vršnjačke pomoći u lokalnoj zajednici i uključivanja mladih u prevenciju i korekciju socijalno neprihvatljivog ponašanja

Posebno poticati pristup "mladi za mlade“.

Nositelj: Grad Osijek

Suradnik partner: Centar za socijalnu skrb, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava, Ured pravobranitelja za djecu, MUP, školske ustanove

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.3.3. Educirati mlade o potrebi aktivnog uključivanja osoba s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom u društvo uz uvažavanje njihove samostalnosti i dostojanstva, kroz redovno obrazovanje i kroz dodatne edukacije/kampanje.

Podupirati projekte nevladinih udruuga koje se bave ovom problematikom.

Nositelj: Grad Osijek, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava

Suradnik partner: Centar za socijalnu skrb, nevladine udruge, Ured pravobranitelja za osobe s invaliditetom

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.3.4. Podupirati projekte edukacije o toleranciji i nenasilju prema osobama druge nacionalne, vjerske, rasne, spolne pripadnosti i seksualne orijentacije te podupirati kulturu nenasilja u osnovnim i srednjim školama

Podupirati projekte nevladinih udruga koje se bave problematikom prevencije vršnjačkog nasilja, nasilja preko interneta i potrebi poštivanja ljudskih prava.

Nositelj: Grad Osijek, Savjet mladih Grada Osijeka, Info-centar za mlade, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava, nevladine udruge, škole

Suradnik partner: nacionalne, vjerske i druge nevladine udruge

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.3.5. Podupirati postojeće programe stanogradnje te razvijati nove sukladno mogućnostima mladih

Mjerama obiteljske politike olakšati položaj mladim obiteljima s djecom.

Nositelj: Grad Osijek

Suradnik partner: Centar za socijalnu skrb, Ministarstvo za demografiju, obitelj mlade i socijalnu politiku, Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, banke, gospodarski subjekti

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.3.6. Poticati osnivanje otvorenih zdravstvenih savjetovališta za mlade u okviru kojih treba provoditi, pratiti i evaluirati preventivne, terapijske i druge programe o zdravstvenoj zaštiti i reproduktivnom zdravlju, štetnim navikama i prevenciji ovisnosti.

Nositelj: Grad Osijek

Suradnik partner: Ministarstvo zdravstva, zdravstvene ustanove, obrazovne ustanove, nevladine udruge

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.3.7. Poticati program zdrave prehrane u školskim kuhinjama i studentskim menzama.

Nositelj: Grad Osijek i Savjet mladih

Suradnik partner: osnovne i srednje škole, Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.3.8. Potpora prevenciji prometnih nesreća orijentiranu na mlade vozače kroz posebne školske i studentske aktivnosti i kampanje

Nositelj: Grad Osijek

Suradnik partner: MUP

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.3.9. Sustavno pratiti broj samoubojstava i pokušaje samoubojstva mladih uz razvijanje programa prevencije

Nositelj: Centar za socijalnu skrb

Suradnik partner: Savjet mladih, MUP

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.4. AKTIVNO SUDJELOVANJE MLADIH U DRUŠTVU

Sudjelovanje mladih u aktivnostima civilnog društva, volontiranje, sudjelovanje u procesima donošenja odluka, sudjelovanje u političkom životu te sudjelovanje mladih na izborima važne su sastavnice razvoja demokratske kulture kod mladih, kao i ostvarivanja njihovih ciljeva i interesa. Ovakvi oblici uključenosti doprinose sazrijevanju mladih, kreiranju društva i društvenih prilika, boljem razumijevanju svojih vršnjaka te odlučivanju o vlastitoj budućnosti, što nadalje stvara novu percepciju mladih u društvu i omogućuje brže rješavanje

njihovih problema. U istraživanju provedenom za potrebe izrade Programa, mladi Grada Osijeka istaknuli su vlastitu političku nezainteresiranost koja uglavnom proizlazi iz fatalističkog odnosa prema mogućnosti dolaska do društvenih promjena putem političke participacije, ali i nedovoljnu brigu institucija o problemima mladih. Prema provedenom istraživanju, na prošlim izborima za Sabor RH izašlo je 54,8% ispitanika, a kao razlog neizlaska najviše je navođeno mišljenje da se glasovanjem na izborima zapravo ništa ne može ni promijeniti. Još je dramatičniji podatak da je 80% sudionika ankete svoju upoznatost s Programom za mlade 2014.-2017. ocijenilo najnižom ocjenom. I ostali rezultati istraživanja pokazuju njihov odmak od politike: smatraju da se većina mladih u nju uključuje zbog obitelji ili na nagovor prijatelja ili ostalih „značajnih drugih“, a sami ističu da nisu upoznati s programima koje stranke i njihove mladeži nude ili trenutno provode kako bi se njihov život poboljšao.

Volontiranje općenito, pa tako i volontiranje mladih, ima višestruke korisne društvene funkcije. Uz razvoj samopoštovanja, generaliziranog društvenog povjerenja i važnih socijalnih vještina značajnih za razvoj svakog pojedinca te osnaživanja mladih za aktivnu ulogu u društvu i građanske dužnosti, ono predstavlja i važan izvor društvene energije za pomoć marginaliziranim društvenim skupinama i pojedincima. Stoga i lokalna zajednica također ima višestruku korist od volonterskih aktivnosti koje se u njoj provode. Istraživanje je, međutim, pokazalo da nešto više od polovice mladih koji su sudjelovali u istraživanju – točnije njih 58,1% - nikada u životu nije volontiralo. Oni ostali koji imaju takvo iskustvo uglavnom su volontirali na području Osijeka, i to na nekim lokalnim eventima. Najčešće navođen razlog za to istaknut je nedostatak vremena (44,1%), ali su vrlo često isticali i stav da bi svaki rad trebao biti plaćen (načelno protivljenje volonterskom radu) – 33,3% te neupoznatost s prilikama za volontiranje – 22,2%. Ovdje treba napomenuti da se od ispitanika tražio najvažniji razlog zbog kojeg ne volontira, odnosno da su bili u mogućnosti izabrati samo jedan od ponuđenih odgovora ili odgovore nadopuniti sa svojim, odnosno s dodatnim razlogom zašto nisu volontirali. Pokazan je interes za prekograničnim razmjenama volontera, no pokazuju skepsu oko jednakih mogućnosti za sve zainteresirane kandidate.

2.4.1. Promicati vrijednosti i praksu volontiranja među mladima te potaknuti izradu sustava priznavanja i vrednovanja volonterstva. Pružiti potporu projektima udruga koji uključuju mlade volontere te udruga mladih i za mlade koje potiču samoorganizaciju mladih kroz volontiranje.

Nositelj: Grad Osijek, Savjet mladih Grada Osijeka i Volonterski centar Osijek

Suradnik partner: udruge koje se bave razvojem volonterstva, škole, fakulteti i institucije koje u svoj rad uključuju volontere

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.4.2. Omogućiti mladima praćenje rada Gradskoga vijeća po uzoru na Europski parlament. Predstavnicima nevladinih udruga mladih i za mlade time će se omogućiti praćenje rada Gradskog vijeća i njegovih odbora u svojstvu gosta-promatrača, prema temama o kojima Gradsko vijeće raspravlja i odlučuje. Predstavnici nevladinih organizacija mladih i za mlade bi ujedno bili na raspolaganju vijećnicima za tematske konzultacije.

Nositelj: Savjet mladih

Suradnik partner: nevladine udruge

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.4.3. Informirati i educirati mlade o načinima i mogućnostima sudjelovanja te ih poticati na aktivno sudjelovanje u društvu.

Promovirati formalne dokumente /certifikate koje je moguće dobiti za aktivno sudjelovanje mladih.

Nositelj: Grad Osijek i Savjet mladih

Suradnik partner: Volonterski centar Osijek, nevladine udruge, srednje škole, fakulteti, institucije

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.5. KULTURA MLADIH I SLOBODNO VRIJEME

Organiziranim provođenjem slobodnog vremena mlade osobe mogu zadovoljiti svoje psihološke i društvene potrebe poput potrebe za druženjem, afirmacijom, pripadanjem te razviti mnoge kompetencije – ponajviše socijalne i komunikacijske vještine. Slobodno vrijeme provedeno u zabavi i druženju omogućava razvoj zdrave osobnosti, kao i stjecanje socijalnog kapitala koji može trajati tijekom cijeloga života i može dovesti do niza korisnih posljedica (lakše zapošljavanje, pokretanje vlastitog posla, pokretanje građanskih inicijativa i sl.). S druge strane, kultura može igrati važnu ulogu u izgradnji svjetonazora, stavova i vrijednosti mladih osoba, a može imati bitne pozitivne učinke na socijalizaciju i društvenu afirmaciju mladih. Pritom kultura nije samo važan aspekt provođenja slobodnog vremena mladih, odnosno mladi ne samo da mogu biti korisnici kulturnih događanja i konzumenti kulturnih proizvoda, već često mladi djeluju (pro)aktivno, kroz različite oblike samoorganiziranja u području umjetnosti i kulture. Koristeći dostupne resurse, mladi djeluju kao samostalni akteri u proizvodnji kulturnih sadržaja od interesa za opće i javno dobro, a koji su dostupni drugim mladima i otvoreni za javnost. Na taj se način razvija kreativnost mladih koja doprinosi samorazvoju i razvoju raznih korisnih znanja i vještina.

U provedenom istraživanju mladi Grada Osijeka istaknuli su najveće zadovoljstvo mogućnostima bavljenja športom (primjerice, 60,6% mladih smatra da su športski tereni i mogućnosti bavljenja športom u Osijeku dobri ili izvrsni, a svega 4,9% da su loši ili vrlo loši), a najmanje s brojem mjesta i mogućnostima za izlaske i druženje (27,4% ih smatra dobrima ili izvrsnim) te su posebno istaknuli potrebu daljnjeg razvoja kulturnog života Grada Osijeka. Ipak, istraživanje je pokazalo da je dominantan izbor provođenja slobodnog vremena druženje na kavi i noćni izlasci.

2.5.1. Poticati osnivanje Ureda za mlade na području grada Osijeka, koji će djelovati na neprofitnoj osnovi (unutar lokalne samouprave) u svrhu informiranja mladih o aktualnim sadržajima za mlade (kulturni, glazbeni, športski i slični programi), kao i omogućavanja druženja i umrežavanja mladih.

Nositelj: Grad Osijek i Savjet mladih

Suradnik partner: nevladine udruge, klubovi mladih, ustanove kulture, sportski klubovi

Rok provedbe: 2018. i 2019.

2.5.2. Poticati, promicati, provoditi i sufinancirati programe kulturnog, zabavnog i športskog sadržaja namijenjenih mladima

Nositelj: Grad Osijek i Savjet mladih

Suradnik partner: nevladine udruge i klubovi mladih

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.5.3. Poticati izgradnju novih i uređenje postojećih prostora za rekreaciju i kulturu mladih. U upravljanje i programsko vođenje uključiti što više mladih iz lokalne zajednice kojoj centri i služe.

Nositelj: Grad Osijek i Savjet mladih

Suradnik partner: gospodarski subjekti, športske udruge i klubovi, Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

2.5.4. Sufinancirati potrebe obrazovanja mladih u području kulture

Nositelj: Grad Osijek

Suradnik partner: ustanove kulture, nevladine udruge

Rok provedbe: 2018. i kontinuirano

II.

Ovaj program stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Službenom glasniku Grada Osijeka.

KLASA: 021-05/18-01/4

URBROJ: 2158/01-01-18-10

Osijek, 11. travnja 2018.

Predsjednik
Gradskoga vijeća
dr.sc. Željko Požega, v.r.